

— 'Εδῶ κοντά! Νά δυό δρόμους παρακάτω, κύριε.

— Πᾶμε! Θέλει νά δῇ τὸ Μπούμ-μπούμ. Θά τὸν δῇ!

"Όταν ἡ πόρτα ἀνοιξε, ὁ 'Ιάκωβος ἐφώνησε σὰν τρελλὸς ἀπ' τὴ χαρὰ του:

— Εἶσαι τυχερὸς παιδί μου. Εἶσαι τυχερὸς μπερμπάτη! Νάτος! 'Εδῶ εἶναι ὁ Μπούμ-μπούμ!

"Ενα χαμόγελο χαρᾶς ἦρθε στὰ χειλάνια τοῦ "Αγγελου. Σηκώθηκε στὰ χέρια τῆς μάνας του καὶ γύρισε τὸ κεφάλαι του πρὸς τὴν πόρτα. Γιά μιὰ στιγμὴ προσπάθησε νὰ θυμηθῇ ποῖος εἶταν ὁ κύριος ποὺ ἐρχότανε μὲ τὸν πατέρα του μὲ χαμόγελο γλυκὸ στὰ χεῖλια του καὶ ὅταν τοῦ εἶπαν πὼς αὐτὸς εἶταν ὁ Μπούμ-μπούμ ἄφησε τὸ μικρὸ κορμάκι του νὰ γύρῃ σιγὰ σιγὰ μὲ μιὰ τρανὴ λύπη ζωγραφισμένη στὸ προσωπάκι του καὶ ἀπαλῶθηκε στὸ κρεβάτάκι του. Καὶ ἐκεῖ ἀπαλωμένο μὲ τὰ μεγάλα γαλανὰ μάτια του κολλημένα σ' ἕνα σημεῖο ἀόριστο κοίταζε ἀδιάφορα ψάχνοντας νὰ βρῇ πουθενὰ στὸ ἄπειρο τὴ μορφή τοῦ Μπούμ-μπούμ.

— "Όχι, εἶπε τὸ μικρὸ μὲ φωνὴ πού ράγιζε τὴν καρδιά τῶν γονιῶν του. "Όχι, αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ Μπούμ-μπούμ!

"Ο παλιάτσος, στεκοῦμενος κοντὰ στὸ κρεβάτάκι, κοίταζε μὲ τρυφερότητα τὶς ἀπελπιστικὰ ματιὰς ποὺ ἐρρίχνε τὸ ἀγγελοῦδι στὸ ἄπειρο καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο ἐστρίψε ἀπότομα στοὺς γονιούς τοῦ παιδιοῦ καὶ εἶπε:

— "Εχει δίκιο. Δὲν εἶναι ὁ Μπούμ-μπούμ.

Καὶ χωρὶς νὰ πῇ τίποτ' ἄλλο ἐφυγε.

— Δὲ θά δῶ πλιά Μπούμ-μπούμ! Δὲ θά δῶ πλιά Μπούμ-μπούμ!

Εἶπε τὸ παιδάκι καὶ ὕστερ' ἄλλαξε λόγια. Μιλοῦσε τώρα μὲ κάτι ἀόρατο στοὺς δύστυχους γονιούς τους, μὲ κάτι πού μόνο τὸ μάτι ἐκείνου πού φεύγει ἀπ' τὴ ζωὴ μπορεῖ νὰ δῇ—μιλοῦσε μὲ τὴν ἀπειρὴ Σκέψη... τὸ Θεό!

"Ισως ὁ Μπούμ-μπούμ νὰ εἶταν ἐκεῖ—μακριὰ ἐκεῖ ἀπάνω πού γλήγορα θά πῆγαινε καὶ ὁ μικρὸς "Αγγελος καὶ θά τὸν ἐδῶκε καὶ θά γελοῦσε καὶ θά-ταν φτυχισμένος.

Καὶ ξάφνου—δὲν εἶχε περάσει ἀκόμα μισὴ ὥρα—ἡ πόρτα ἀνοιξε διάπλατα καὶ νὰ ἐκεῖ στὸ ἀνοιγμα ντυμένος στὰ χρυσᾶ, μ' ἕνα καπέλο κίτρινο, μὲ κουδούνια καὶ κόκκινα παπούτσια, γελώντας παράδοξο γέλιο πού ἀνοίγε τὸ στόμα του ὡς ταῦτιά, τικός». Μὰ τὸ ἴδιο λέει καὶ γιὰ τοὺς ἀστολίσκους» τῶ Σφακιανῶν καὶ τῶ Μανιατῶν, πού μεταξὺ Μοριά καὶ Κρήτη βγήκανε κι ἀρπάζανε ὅ,τι βρίσκανε. Παρακάτω δὲν πηγαῖναν μῆτε οἱ Ψαριανοί. Τοὺς εἶχανε παρακινήσει αὐτοὺς ἴδιοι οἱ Ροῦσοι νὰ γυρίσουνε τὰ πλοῖα τους σὲ καταδρομικά. Λοιπὸν καταδρομικά, πειρατικά, ἕνα πρᾶμα! Ἀπὸ τὴ Θράκη ὡς τὴ Συρία ἐγίνε τρομερὸ τῶνομά τους. Μῆτε τὰ χριστιανικά πλοῖα δὲν τάφιναν ἀπειράγα οἱ Μανῶ λαοί, οἱ Σαριγιάννηδες, οἱ Καλημέρηδες.

"Ὡς τόσο στενοχωρημένη ἡ Ρουσία μὲ τὰ Πολωνικά της, ἄρχισε νὰ συλλογιέται εἰρήνην μὲ τὴν Τουρκίαν, καὶ αὕτῃ τὴν εἰρήνην τὴν ἔφερε ἡ Σουθία τοῦ Κιουτσουκ Καϊναρτζὶ στὰ 1774. Κάθεται καὶ συζητεῖ ὁ ἱστορικὸς ἂν ἔχουνε δίκιο ὅσοι εἶπανε πὼς τίποτις δὲ βγάλαμε ἀπὸ τὴ Σουθία ἐκεῖνη. "Επρεπε νὰ συζητήσῃ, πρῶτο ἂν ἄξιζε, καὶ δεύτερο, ἂ μᾶς ἄξιζε νὰ προσμύνομε τίποτις. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς κερδίσαμε μερικὰ χάρτινα ἄρθρα. Π. χ. "Άρθρο πρῶτο, ἀμνηστία. "Άρθρο ἔβδομο, ἡ Πόρτα νὰ προστατεύῃ τὴ χριστιανικὴ θρησκεία. "Άρθρο δέκατο ἔβδομο, μερικὲς συμφωνίες πρὸς ὄφελος τῶ νησιῶν. Χάρτινα ὅμως ὅλα, ἢ ἂ θέτε, τενεκεδένια. Γιά τίς Ἡγεμονεῖς πέτυχε ἡ Ρουσία κάτι καλ-

στεκότανε ὁ Μπούμ-μπούμ, ὁ ἀληθινὸς Μπούμ-μπούμ ὁ Μπούμ-μπούμ τοῦ ἵπποδρόμου, ὁ Μπούμ-μπούμ τοῦ μικροῦ "Αγγελου.

Καὶ στὸ μικρὸ κατάλευκο κρεβάτάκι του μὲ τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς στὰ μάτια του, γελώντας, κλαίγοντας ἀπὸ χαρὰ, εὐτυχισμένος, σωσμένος ὁ μικρὸς "Αγγελος χεροκοτοῦσε, φώναζε μπράβο καὶ μὲ τὴν ἄφταστη, τὴν ἀφάνταστη ἀφέλεια τῆς ἡλικίας του ἔλεγε:

— Νάτος...Εἶναι ὁ Μπούμ-μπούμ! Εἶναι ὁ Μπούμ-μπούμ τώρα! Νά ὁ Μπούμ-μπούμ! Ζήτω ωωω ὁ Μπούμ-μπούμ! Τί κάνεις Μπούμ-μπούμ; Μπούμ-μπούμ!

"Όταν ὕστερ' ἀπὸ κανὰ δυό ὥρες ἦρθε ὁ γιατρός βρῆκε, καθισμένο κοντὰ στὸ προσκέφαλο τοῦ παιδιοῦ, ἕνα παλιάτσο μὲ πουδραρισμένα μούτρα, πού ἔκανε τὸν "Αγγελο νὰ ξεκαρδίζεται στὰ γέλια καὶ πού ἔλεγε στὸ μικρὸ, ρίχνοντας ἕνα κομμάτι ζάχαρη στὸ φλυτζάνι:

— Εἴρεῖς λοιπὸν "Αγγελε, ἂ δὲν πῆς τὸ τσάι σου σὰν καλὸ παιδί, ὁ Μπούμ-μπούμ δὲ θά ξανάβρῃ.

Καὶ τὸ παιδί τὸν ἄκουσε καὶ ἤπιε τὸ τσάι.

— Δὲν εἶναι καλὸ;

— Πολὺ καλὸ! Φχαριστῶ Μπούμ-μπούμ!

— Γιατρέ, εἶπε ὁ παλιάτσος, δὲν πρέπει νὰ ζηλέψῃς, μὰ πιστεψέ μου πὼς τὰ παιγνίδια μου τοῦ καναν τόσο καλὸ ὅσο καὶ τὰ γιατρικά σου.

"Ο πατέρας καὶ ἡ μάνα δακρύσανε, μὰ τὰ δάκρυα τώρα εἶταν δάκρυα χαρᾶς, δάκρυα βωμοσύνης.

Καὶ κάθε μέρα, ὡς πού ἐγίνε καλὰ ὁ μικρὸς "Αγγελος, ἕνα ἀμάξι σταματοῦσε μπρὸς τὴν πόρτα καὶ ἕνας ἄνθρωπος ἐρχόταν τυλιγμένος καλὰ σ' ἕνα μακρὸ παλτὸ μὲ τὸ κολλάρο γυρισμένο πρὸς τὰ πᾶνω. Εἶταν ὁ Μπούμ-μπούμ ντυμένος στὰ παλιάτσικὰ του πού πῆγαινε μὲ τὰ παιγνίδια του καὶ τὰ γέλια του νὰ δώσῃ ζωὴ στὸ ἀγγελοῦδι.

— Πόσα σοῦ χρωστῶ, κύριε; Εἶπε ὁ πατέρας στὸ Μπούμ-μπούμ ὅταν τὸ παιδί ἐγίνε τέλεια καλὰ. Γιατί, μὰ τὸ Θεό, κάτι πρέπει νὰ σοῦ χρωστῶ.

"Ο παλιάτσος ἔδωκε τὰ χέρια του στοὺς γονιούς τοῦ "Αγγελου λέγοντας:

— "Ενα γκαρδικὸ σφίξιμο τοῦ χεριοῦ.

Καὶ ὕστερα κόλλησε τὰ χεῖλια του στὰ μάγουλα τοῦ "Αγγελου πού τὸ κοκκινάδι τῆς ζωῆς ἄρχισε νὰ τὰ ξαναχρωματίζῃ καὶ γελώντας πρόσθεσε:

— Καὶ τὴν ἄδεια νὰ γράψω στίς κάρτες μου

«Μπούμ-μπούμ, ἐπιστήμονας ἀθλητῆς καὶ ταχτικὸς γιατρός τοῦ μικροῦ "Αγγελου».

(Ἀπὸ τὰ "Αγγλικά)

ΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΙΔΥΛΛΙΑ

ΖΗΛΕΜΑ

"Ο λάλος τᾶφερε σιαστὰ τὰ κοριτσόσια γέλια, λὲς κρουσταλλόνερο γοργὸ πὼς πέφτει ἀπὸ τὸ βράχο.. Στὴ στράτα ἀντάμα οἱ λυγρὲς ἐρχοῦνται ἀπὸ τὰμπέλια μὰ κάποιο τσοπανόπουλο κατάρραχα μονάχο τηράει νὰ ξεχωρίσῃ μιά, δὲν τοῦ βολεῖ τὸ ἀντάμα, παίρνει τὰ γέλια ὡς μπάλασμο καὶ τ' ἀναδίνει ὡς

[κλάμα.

ΙΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

Ἡ Κοινὴ Γνώμη

ΜΙΑ ΕΠΙΛΗΜΙΑ

Καλοῦντα, Ἀπριλῆς 908

"Αγαπητὲ Νουμά,

"Εσὺ πού εἶσαι ἀνεξάρτητος καὶ τὰ ψέλνεις τὰ σωστὰ σὰν παληκάρι σ' ὅποιους ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ λοῦστρο, κάμε μου τὴ χάρη νὰ γράψῃς καὶ γιὰ τὴν ἐπιδημία πού μᾶς δέρνει ἐμᾶς στὸ ἐξωτερικό. Δὲν περνᾷ, φίλε μου, ταχυδρομεῖο χωρὶς νὰ πάρουμε ὅλοι μας—τὸ ἀστεῖο εἶναι πού μερικοὶ μᾶς γεννημένοι στὰ ξένα δὲν ξέρουνε οὔτε Ρωμαίικα—ἕνα σωρὸ φημερίδες—καὶ τί φημερίδες!—χωρὶς νὰ εἴμαστε συντρομητές.

Μὲ τίς δουλιές ἐδῶ καὶ μὲ τῆς ζέστης τὴν ἀναποδιά, ποῖος σκοτίζεται νὰ γυρίσει πίσω τὰ παλιάχαρτα. Τὰ δέχεται λοιπὸν ἀδιάβαστα τὸ καλαθάκι κάτου ἀπὸ τὸ γραφεῖο. "Ο ἐρχομὸς τους ξακολουθεῖ καὶ στὸ τέλος νὰ τος κι ὁ λογαριασμός.

"Αν καμιά φορὰ γράφουμε μὲ τρόπο εὐγενικό πὼς ἂν εἴτανε νὰ παίρνομε ὅλες τίς φημερίδες πού μᾶς ἐρχοῦνται ἀπροσκάλεστες θά κάμομε φαλιμέντο, μᾶς ἐρχεται πίσω μιὰ βρισιὰ τρικούβερτη γιὰ «τὴν ἔλλειψιν τοῦ πατριωτισμοῦ ὑμῶν» καὶ γιὰ ἕνα σωρὸ ἄλλα κουραφέζαλα.

Αὕτῃ ἡ ἐπιδημία, φίλε μου, μὲ σκοτίζει χειρό-

§ 15

Ὁ Ἐπίλογος τῆς Ρουδικῆς Τραγωδίας

Τὸ σπουδαῖο ζήτημα τώρα εἴτανε, τί θάπολινῃ μὲ τοὺς Ἀρβανίτες, πού περιορισμὸ δὲν εἶχε ἡ λύσα τους. Τὰ νησιά, καὶ μάλιστα τὰ Ψαρά, καθὼς κι ἄλλοι εἶδαμε, γλυτώσανε τότες φτηνὰ μὲ τὴ μεσολάβηση τοῦ Νικόλα τοῦ Μαυρογένη. Ἡ στεριὰ ὅμως, καὶ μάλιστα ὁ Μοριάς, ρημάχτηκε στάλῃθαι ἀπὸ τίς ἐξήντα χιλιάδες πού πλημμυρίσανε τὸν τόπο, καὶ ξεκολλημα πιά δὲν εἶχανε. "Όσοι Μωραῖτες δὲν κοπήκανε ἢ δὲ σκλαβωθήκανε, ἄλλοι φεύγανε στὰ Ἐφτάνησα, ἄλλοι ἀναβαίνανε στὰ βουνά. Ἐννιά χρόνια βάσταζε τὸ κακό, καὶ μόλις ὅταν ἀρχίσανε οἱ Ἀρβανίτες νὰ ἐνοχλοῦνε τὴν ἴδια τὴν Τουρκίαν, γυρεύοντας πληρωμὲς καὶ φόρους, ἀποφάσισε ἡ Πόρτα νὰ στείλῃ στρατὸ καταπάνω τους. Κατέβηκε ὁ ναύαρχος ὁ Χασάνης, ἔφερε τὸ στρατὸ του ἐξω ἀπὸ τὴν Τρίπολη, καὶ ἐκεῖ ἀφοῦ τοὺς ἔσπασε, ἔστησε τὸ περίφημο τρόπαιό του, τίς τέσσερις χιλιάδες ἀρβανίτικες νεκροκεφαλές. Ἀνέβηκε ὕστερα ὡς τὴ Θεσσαλία, τοὺς ἐσπρωξε στὴν πατρίδα τους, καὶ καψογλύτωσε ὁ τόπος.

λίτερους ὄρους. Πολὺ φυσικὸ ὅμως αὐτό, πρῶτο εἶπει δὴ οἱ Βορεινοὶ δὲ φαίνεται νὰ φερθήκανε μὲ τόση κακοήθεια, καὶ δεύτερο εἰπεῖδη εἴτανε συγγενήδες.

Ζητοῦμε νὰ γλυτώσουμε ἀπὸ τὴ βώχῃ τῆς ἀτμοσφαιρας ἐκείνης, καὶ νὰ προχωρήσουμε παραμπρὸς, ὅμως σκοντάφτομε σὲ καινούρια ἐπιχειρήματα καὶ σὲ καινούριες ἀποδείξεις, πὼς ἕνα τοῦλάχιστο γνήσιο καλὸ μᾶς ἔμεινε ἀπὸ τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο δράμα, ἢ προθυμία τῆς Ρουσίας νὰ μᾶς παραχωρῇ κατόπι κάποια, σὰν προστασία, σὰ συμπονία, πού μᾶς ὠφέλησε πολὺ ὅταν ἀγωνιστήκαμε στὰ γερά. Καλὰ δὰ καὶ μᾶς τὸ εἶπανε! "Όταν ἀγωνιστήκαμε. "Ο ἀγώνας τοῦ Εἰκοσιένα, ὅσο κι ἂν εἴτανε καὶ αὐτὸς ἄταχος, ἀναρχος, καὶ πολλὰς φορὲς κακοήθικος, εἴτανε ὅμως ἀληθινὸς ἀγώνας, μ' ἕναν ἐχθρό, καὶ μ' ἕνα σκοπὸ. "Ο ἀγώνας ἐκεῖνος συγκίνησε τότες καὶ τὰ δυό τὰ Ἡμισφαίρια. Ὡστε εἴτε ὑπάρχανε τὰ Ρουσικά αὐτὰ προηγούμενα εἴτε δὲν ὑπάρχανε, ἡ Ρουσία δὲν μπορούσε, μῆτε τῆς σύφερε νὰ μείνῃ πέτρα ἀσάλευτη καὶ ἀψυχη μέσα στὸ γενικὸ συνεπαρμὸ τοῦ κόσμου. Μονάχος ὁ Μπαίρων εἶταν ἀρκετὸς νὰ τῆς κεντήσῃ τὴ ζούλια.

